

ogrožala pozitivno integriteto učencev tako v šoli kot izven nje. Ena naših temeljnih ugotovitev se torej glasi, da *pedagoški kontekst predpostavlja neko relativno stopnjo ogrožanja negativne, ne pa tudi pozitivne integritete učencev*. Delno se ta ugotovitev sklada z ugotovitvijo Brownove in Levinsona (1987), da se ogrožanje negativne integritete nanaša na konkretna dejanja, ogrožanje pozitivne integritete pa na splošnejša stanja, lastnosti osebnosti. V skladu s tem lahko našo ugotovitev oblikujemo še drugače – predpostavlja se, da učitelj učencu brez večjega ogrožanja njegove integritete lahko reče, da nečesa ne sme ali ni dobro naredil, pri tem/zaradi tega pa naj ne bi ogrožal njegove osebnosti. Iz te ugotovitve bi lahko predvideli naslednjo tipično lastnost pedagoškega diskurza. V učiteljevi komunikaciji, namenjeni učencem, bi verjetno lahko zaznali večjo uporabo strategij pozitivne vljudnosti, in sicer zato, ker se lahko na ta način učitelj pri svojem delu vnaprej izogne potencialnemu ogrožanju pozitivne integritete učencev, ki se je v pedagoškem kontekstu izkazala za občutljivejšo. Prisotnost in potrebnost uporabe negativnih vljudnostnih strategij na drugi strani verjetno potencialno zmanjšuje »rutinski šolski red«, ki predpostavlja neko dovoljeno relativno stopnjo ogrožanja negativne integritete učencev, potrebno za usmerjanje učnega procesa. S tem posploševanjem nismo hoteli povedati, da strategije negativne vljudnosti v šoli niso potrebne, temveč, da njihovo uporabo delno omejuje »šolska rutina«. Učiteljem to ne daje nikakršne podlage za pokroviteljsko ali pretirano avtoritativno obnašanje niti ne zmanjšuje utemeljenosti in potrebnosti zmernih (uravnoveženih) oblik negativne vljudnosti. Kar smo pravkar opisali, je »teoretično« *razmerje med potencialnim ogrožanjem integritete učencev in uporabo vljudnostnih strategij, ki lahko služi zgolj kot analitični model, na podlagi katerega lahko interpretiramo realna odstopanja in njihove učinke na integriteto udeležencev oz. kakovost pedagoškega diskurza ter rezultate pedagoškega procesa*.

Študija primera 1: Posredovanje negativne povratne informacije

V predhodnem razdelku smo skušali sistematičneje prikazati nekaj različnih tipov vljudnostnih strategij. V grobem smo jih navedli v treh sklopih: kot primere pozitivne in negativne vljudnosti ter posrednih govornih dejanj. Pri tem so se primeri nanašali na različne situacije v razredu. Oglejmo si sedaj nekaj primerov različno oblikovanih izjav, ki bi bile lahko uporabljene ob »isti« temi, posredovanju negativne povratne informacije. Na ta način se bomo lažje osredotočili na različne učinke, ki izhajajo iz uporabljanih vljudnostnih strategij.